

DOMSTOLENS DOM

30. juni 1988 *

I sag 226/87,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, ved Xénophon Yataganas og Luís Antunes, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og med valgt adresse hos Georges Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Den Helleniske Republik, ved særlig rådgiver i Handelsministeriet Astéris Pliakos samt N. Fragakis og I. Galani-Maragoudaki som befuldmægtigede, og med valgt adresse på Den Græske Ambassade i Luxembourg, 117, Val Ste Croix,

sagsøgt,

hvori der er nedlagt påstand om, at det statueres, at Den Helleniske Republik har tilsidesat sine forpligtelser efter EØF-Traktaten ved ikke inden for den fastsatte frist at have truffet de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme Kommissionens beslutning 85/276/EØF af 24. april 1985 om forsikring i Grækenland af offentlig ejendom og af kreditter ydet af statsejede græske banker (EFT L 152, s. 25),

har

DOMSTOLEN,

sammensat af præsidenten A. J. Mackenzie Stuart, afdelingsformændene G. Bosco, J. C. Moitinho de Almeida og G. C. Rodríguez Iglesias, dommerne T. Koopmans, U. Everling, Y. Galmot, C. Kakouris og F. Schockweiler,

generaladvokat: G. F. Mancini
justitssekretær: fuldmægtig B. Pastor

* Processprog: Græsk.

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 24. maj 1988 og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 24. maj 1988, afsagt følgende

Dom

- 1 Ved stævning, indgivet til Domstolens Justitskontor den 20. juli 1987, har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-Traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det statueres, at Den Helleniske Republik har tilsidesat sine forpligtelser efter EØF-Traktaten ved ikke inden for den fastsatte frist at have truffet de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme Kommissionens beslutning 85/276 af 24. april 1985 om forsikring i Grækenland af offentlig ejendom og af kreditter ydet af statsejede græske banker (EFT L 152, s. 25).
- 2 Artikel 13 i den græske lov nr. 1256/82 foreskriver dels, at al offentlig ejendom, herunder også græske offentlige virksomheders, udelukkende skal forsikres i græske forsikringselskaber inden for den offentlige sektor, dels, at personalet i statsejede græske banker skal henstille til deres kunder at tegne forsikring i et forsikringselskab, der er underlagt og kontrolleret af disse banker.
- 3 Ved beslutning af 24. april 1985, udstedt med hjemmel i Traktatens artikel 90, stk. 3, fastslog Kommissionen, at disse lovbestemmelser er uforenelige med Traktatens artikel 90, stk. 1, sammenholdt med artiklerne 52, 53, 5, stk. 2, og 3, litra f). Ifølge beslutningen, der blev meddelt den græske regering ved skrivelse af 30. maj 1985, skulle regeringen i henhold til beslutningens artikel 2 inden to måneder fra dens meddelelse underrette Kommissionen om de foranstaltninger, den havde truffet for at efterkomme beslutningen.

- 4 Da Kommissionen intet hørte inden for den fastsatte frist, rettede den atter henvendelse til den græske regering, som ved skrivelse af 29. oktober 1985 meddelte, at artikel 13 i lov nr. 1256/82 ville blive ændret inden for den nærmeste fremtid.
- 5 Da denne lovændring ikke blev gennemført, indledte Kommissionen den 8. april 1986 den i Traktatens artikel 169 hjemlede procedure og opfordrede Den Helleniske Republik til at fremsætte sine bemærkninger.
- 6 Herefter fulgte en brevveksling, hvorunder de græske myndigheder blot meddelte, at der snarest ville blive fremsat et lovforslag i Parlamentet med henblik på at tilpasse den eksisterende lovgivning til Kommissionens beslutning af 24. april 1985.
- 7 Den 17. februar 1987 fremsatte Kommissionen en begrundet udtalelse, som forblev ubesvaret, hvorefter den anlagde denne sag mod den græske regering.
- 8 For så vidt angår en nærmere fremstilling af den nationale lovgivning, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter, henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.
- 9 Til støtte for sin påstand har Kommissionen anført, at Den Helleniske Republik er forpligtet til at efterkomme Kommissionens beslutning af 24. april 1985 og ikke, nu under traktatbrudssagen, kan påberåbe sig beslutningens ulovlighed.
- 10 Den græske regering har som sagsøgt anført, at Kommissionens beslutning i virkeligheden må betragtes som en simpel udtalelse. Den omstændighed at regeringen ikke har anfægtet beslutningen i henhold til Traktatens artikel 173, kan ikke betragtes som en anerkendelse af, at beslutningen er bindende og begrundet. Rege-

ringen kan derfor med føje anfægte lovligheden af den såkaldte beslutning under traktatbrudssagen. Den har endvidere gjort gældende, at artikel 13 i den græske lov nr. 1256/82 ikke, som anført i beslutningen, er i strid med Traktaten.

- 11 Det bemærkes, at EØF-Traktatens artikel 90, stk. 3, lyder således: »Kommissionen påser, at bestemmelserne i denne artikel bringes i anvendelse, og meddeler, såfremt det er påkrævet, Medlemsstaterne passende direktiver eller beslutninger.« Det fremgår af Domstolens dom af 6. juli 1982 (Frankrig, Italien og Det Forenede Kongerige mod Kommissionen, forenede sager 188-190/80, Sml. s. 2545), at selv om den beføjelse, som således er tildelt Kommissionen, må udøves inden for bestemmelsens specielle anvendelsesområde og på de i overensstemmelse med bestemmelsens særlige formål fastlagte betingelser, er dette forhold ikke til hinder for, at de i denne traktatbestemmelse nævnte »direktiver« og »beslutninger« er omfattet af den almindelige kategori af direktiver og beslutninger, der er nævnt i Traktatens artikel 189.

- 12 Når henses hertil, var Kommissionens beslutning af 24. april 1985 i henhold til Traktatens artikel 189, stk. 4, »bindende i alle enkeltheder« for Den Helleniske Republik, som den angav at være rettet til. Den Helleniske Republik var derfor forpligtet til at overholde bestemmelserne, indtil Domstolen eventuelt på dens begæring havde udsat gennemførelsen af den anfægtede beslutning eller annulleret den. Det står fast, at den græske regering i den foreliggende sag ikke over for Domstolen har fremsat begæringer om sådanne forholdsregler, der følgelig heller ikke er blevet truffet.

- 13 Den Helleniske Republik kan ikke over for det påståede traktatbrud påberåbe sig, at beslutningen af 24. april 1985 var ulovlig.

- 14 I henhold til de i Traktaten indeholdte søgsmåls- og klageregler sondres der nemlig mellem søgsmål i henhold til artiklerne 169 og 170, der har til formål at få fastslået, at en medlemsstat har tilsidesat sine forpligtelser, og søgsmål i henhold til artiklerne 173 og 175, der har til formål at kontrollere lovligheden af fællesskabsinstitutionernes handlinger eller undladelser. Disse retsmidler forfølger to forskel-

lige mål og er undergivet forskellige betingelser. En medlemsstat kan således ikke — medmindre Traktaten udtrykkeligt giver hjemmel hertil — under en traktatbrudssag, der er anlagt på grund af manglende gennemførelse af en beslutning, som er rettet til staten, gøre gældende, at beslutningen er ulovlig.

- 15 Heroverfor har Den Helleniske Republik under den mundtlige forhandling anført, at Domstolen i den foreliggende sag af hensyn til et fundamentalt princip i Fællesskabets retsorden ikke desto mindre, rent undtagelsesvis, bør udøve sin prøvelsesret over for beslutningen af 24. april 1985. Kommissionen har nemlig ved udstedelsen af beslutningen tilsidesat det grundlæggende princip om kompetencefordeling mellem Fællesskabet og medlemsstaterne, hvorfor beslutningen er helt uden hjemmel i fællesskabsretten.
- 16 Det bemærkes, at dette anbringende kun kan lægges til grund, hvis den anfægtede retsakt er behæftet med så grove og åbenbare mangler, at den må betragtes som en nullitet (dom af 26. februar 1987, Consorzio Cooperative d'Abruzzo, 15/85, Sml. s. 1005). Den Helleniske Republiks argumenter indeholder imidlertid ikke tilstrækkelig præcise oplysninger til at fastslå, at Kommissionens beslutning må anses for en nullitet. Den Helleniske Republik må imidlertid selv have ment, at beslutningen af 24. april 1985 ikke kan anses for en nullitet, idet den under hele den administrative procedure gav udtryk for sin hensigt til at efterkomme beslutningen.
- 17 Herefter må det fastslås, at Den Helleniske Republik har tilsidesat sine forpligtelser efter Traktaten, uden at der findes anledning til at tage stilling til lovligheden af den anfægtede beslutning.

Sagens omkostninger

- 18 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den tabende part til at afholde sagens omkostninger. Da Den Helleniske Republik har tabt sagen, dømmes den til at betale omkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

- 1) Den Helleniske Republik har tilsidesat sine forpligtelser efter EØF-Traktaten, idet den ikke inden for den fastsatte frist har truffet de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af Kommissionens beslutning 85/276 af 24. april 1985 om forsikring i Grækenland af offentlig ejendom og af kreditter ydet af stats-ejede græske banker (EFT L 152, s. 25).
- 2) Den Helleniske Republik betaler sagens omkostninger.

Mackenzie Stuart	Bosco	Moitinho de Almeida	Rodríguez Iglesias	
Koopmans	Everling	Galmot	Kakouris	Schockweiler

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 30. juni 1988.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

A. J. Mackenzie Stuart
Præsident